

۵	سنجش ورودی	۵	فصل پنجم: فکر و اندیشه
۷۷	درس دهم: هنرمند	۸	فصل اول: کتابخانه‌ی کلاس ما
۷۸	تمرین	۱۵	تمرین
۸۳	درس دوازدهم: فردوسی	۱۵	درس دوم: مسجد محله‌ی ما
۸۴	تمرین	۱۶	تمرین
۸۷	سنجش پایانی فصل ۵	۲۱	سنجش پایانی فصل ۱
۸۹	سوالات پیشرفته‌ی فصل ۵	۲۳	سوالات پیشرفته‌ی فصل ۱
۹۱	فصل ششم: ایران من	۲۳	فصل سوم: رنگارنگ‌ها
۹۱	درس سیزدهم: ایران زیبا	۲۵	درس سوم: خرس کوچولو
۹۲	تمرین	۲۷	تمرین
۹۷	درس چهاردهم: پرچم	۳۲	درس چهارم: مدرسه‌ی خرگوش‌ها
۹۸	تمرین	۳۳	تمرین
۱۵۲	درس پانزدهم: نوروز	۳۶	سنجش پایانی فصل ۲
۱۵۳	تمرین	۳۸	سوالات پیشرفته‌ی فصل ۲
۱۵۷	سنجش پایانی فصل ۶	۴۰	فصل سوم: اطلاعات فردی و اجتماعی
۱۵۹	سوالات پیشرفته‌ی فصل ۶	۴۰	درس پنجم: چوپان درست‌کار
۱۱۱	فصل هفتم: طبیعت	۴۲	تمرین
۱۱۱	درس شانزدهم: پرواز قتره	۴۶	درس ششم: کوشا و نوشا
۱۱۳	تمرین	۴۷	تمرین
۱۱۶	درس هفدهم: مثل دانشمندان	۵۱	درس هفتم: دوستان ما
۱۱۷	تمرین	۵۲	تمرین
۱۲۱	سنجش پایانی فصل ۷	۵۷	سنجش پایانی فصل ۳
۱۲۳	سوالات پیشرفته‌ی فصل ۷	۵۹	سوالات پیشرفته‌ی فصل ۳
۱۲۴	آزمون نوبت دوم	۵۹	فصل چهارم: یاد و یادگی
۱۲۶	پاسناب	۶۱	درس هشتم: از همه مهربان‌تر
		۶۲	تمرین
		۶۶	درس نهم: زیارت
		۶۷	تمرین
		۷۱	سنجش پایانی فصل ۴
		۷۳	سوالات پیشرفته‌ی فصل ۴
		۷۴	آزمون نوبت اول

آموزش

درس دوم: مسجد ستمی ما

واژه‌نامه

بسیار: زیاد
بالاخره: سرانجام، آخر کاری
پربرکت: پرنعمت، پرحاصل
تازه: نو
تکان: حرکت دادن
چراغاتی: چراغ‌های بسیار

خارج: بیرون
طرف: جهت
فایده: سود
قریاد: صدای بلند
همکاری: کمک و یاری
یک‌صد: باهم

کلمات کلیدی

مردم با کمک و همکاری هم، کار ساخت مسجد محله را تمام کردند. بعد از نماز، امام جماعت دربارهی کارهای خوب و بزرگی که در مسجد می‌تواند انجام شود، صحبت کرد. مهدی به صحبت‌های امام جماعت خوب گوش داد. او تا قبل از آن با خودش فکر کرده بود که مسجد فقط برای نماز خواندن است؛ اما بعد از آن فهمید که مسجد محله‌ی آن‌ها کلاس‌های آموزش قرآن، نقاشی، رایانه و عکاسی دارد و او می‌تواند از کتابخانه‌ی مسجد، کتاب امانت بگیرد. مهدی از این موضوع خوشحال بود.

واژه‌آموزی

• کلماتی مانند «خبر، حوصله، ادب، دقت، حجاب، ایمان، کمک، انضباط، انصاف و ...» همگی کلماتی هستند که اگر به اول آن‌ها پیشوند «با» اضافه کنیم، می‌توانیم با آن‌ها کلمات جدیدی بسازیم. این کلمات دربارهی یک فرد، یک شیء یا یک اتفاق، توضیح بیشتر و کامل‌تری به ما می‌دهند.

مثال: با خبر، با حوصله، با ادب، با دقت، با حجاب، با ایمان، با کمک، با انضباط، با انصاف

او از تعطیلی مدرسه **باخبر** است. (یعنی او اطلاع دارد.)

نورا دختر **بادقتی** است. (یعنی او دقیق است.)

مریم دختر **بانضباطی** است. (یعنی او مرتب است.)

• در تمام کلمات «خواهر، کوه، ورزش، خورشید، گفت‌وگو، نشانه‌ی دو، وجود دارد. اما اگر از روی آن‌ها یک بار بخوانیم متوجه می‌شویم که نشانه‌ی دو، در هر کدام صدایی متفاوت دارد.

مثال: خواهر ← بدون صدا کوه ← صدای «او» ورزش ← صدای «وو» خورشید ← صدای «آ»
 و البته بعضی از ترکیب‌ها مثل (گفت‌وگو، پدر و مادر و ...) به جای صدای «وو» آن را با صدای «آ» می‌خوانیم و در شعر هم به این صورت است.

مثال: با سود و بی‌زیانم دانا و خوش‌بینام در چشم‌های ما هست / نور امید و ایمان
 صدای «آ» صدای «آ» صدای «آ»

کلمات کلیدی

محله‌ی ما - خوش‌حال - می‌خواستند - جماعت - بخوانند - چراغاتی - حوض - قرار - خواندن نماز - بادقت - پیش‌نماز - عکاسی - کتابخانه‌ی خوبی - می‌خواهد - صرف - همکاری - امام جماعت - هنگامی - خارج - آموزش قرآن - یکدیگر

۱) متن زیر را بخوان و به پرسش‌های زیر پاسخ بده.

دختر درحالی که بی‌حوصله بود، به مادرش گفت: «می‌خواهم میکروب‌ها را به خانه بیاورم و با آن‌ها دوست شوم. کسی میکروب‌ها را دوست ندارد و همه به آن‌ها بی‌توجه هستند؛ من می‌خواهم به آن‌ها توجه کنم».

مادر با نگراحتی پرسید: «عزیزم! چه طوری می‌خواهی این کار را انجام دهی؟ میکروب‌ها موجودات خطرناکی هستند. اگر بخواهی آن‌ها را به خانه بیاوری، همه‌ی ما بیمار می‌شویم».

دختر کمی فکر کرد و گفت: «خب تصمیم دارم میکروب‌ها را در یک طرف اتاق نگه دارم، مادر با تعجب گفت: «مگر می‌توانی؟ میکروب‌ها در جاهای کثیف زندگی می‌کنند. هر جایی که آن‌ها باشند آنجا کثیف خواهد شد».

دختر داشت با خودش فکر می‌کرد که ناگهان درد شدیدی توی شکمش پیچید و با گریه پیش مادر رفت و گفت: «من می‌خواستم با میکروب‌ها دوست شوم به‌خاطر همین یک سیب را نگذسته خوردم».

مادر با نگرانی دختر را آماده کرد تا نزد پزشک بروند. در راه به دختر گفت: «میکروب‌ها هیچ‌وقت با انسان‌ها دوست نمی‌شوند. آن‌ها کثیفی را دوست دارند. ما باید همیشه خودمان را پاکیزه نگه داریم تا از میکروب‌ها دور بمانیم و سالم و تندرست باشیم».

۲) میکروب‌ها در چه جاهایی زندگی می‌کنند؟

۳) با انجام چه کارهایی می‌توانیم میکروب‌ها را از خودمان دور نگه داریم؟

واژگان

۴) عبارتهای زیر را با کمک واژه‌های شکل رویه‌رو کامل کن.

او نوب داشت و خیلی بود.

اتحادی که به سلامتی خود هستند، خیلی زود بیمار می‌شوند.

از حرف‌های دوستش چیزی نفهمیده بود. نراحت و به طرف خانه رفت.

نعمت‌های خداوند غیرقابل شمارش و هستند.

سنجش پایانی فصل ۲

۱) در عبارت‌های زیر کلماتی را که اشتباه املایی دارند پیدا کن و درست آن‌ها را در بالای کلمات بنویس.

با خوش‌حالی منتظر دوستش بود که ناگهان صدای بلندی شنید.

با دست‌های کثیف میوه‌ها را خرد و با بی‌حوسلگی به راه افتاد.

چه اتفاقی در این شهر افتاده است که مردم دیگر پیش من نمی‌آیند و من بی‌کار ماندم.

۲) برای آخر هر جمله علامت مناسب را انتخاب کن و هر جمله را با یکی از کلمه‌های «چرا، چگونه، چه‌طور، کجاء» پررسم کن.

من می‌خواهم با میکروبی‌ها بجنگم. - ؟ :

اسم تازه‌ترین کتاب داستانی که خواندمی، چه بود. - ؟ :

کدام قسمت داستان برایت جالب بود. - ؟ :

او شاد بود، چون مردم همیشه تندرست بودند. - ؟ :

۳) ابتدا هر کلمه را با «بی» ترکیب کن و بنویس. سپس از کادر زیر هم‌معنی آن را پیدا کن و در مقابلش بنویس.

بی‌انگیزه - بی‌تکان - بی‌اتها - بی‌سرر

حرکت: _____ پایان: _____

خطر: _____ هدف: _____

۴) در هر ردیف دور هم‌معنی نادرست خط بکش.

مادر از تازندانش مراقت کرد. نگاه‌داری - مواظبت - حمایت

منتظر پرسش بعدی بود. ایستادن - چشم به راه - صبرکردن

مردم به همه‌ی سفارش‌های من عمل می‌کنند. انجام می‌دهند - کاری می‌کنند - مخالفت می‌کنند

سوالات پیشرفتگی فصل ۱۱

۱) معنی و مفهوم کدام عبارت درست است؟

- الف) راهب، شعرهایی از شاهنامه را خواند. (یعنی کسی که شاعر است.)
 ب) نزدیک آتشدان رخت و مقداری خاکستر برداشت. (یعنی ظرفی که در آن آتش است.)
 ج) من دوست دارم قرزندم هنرمند باشد. (یعنی کسی که خیلی خوب نقاشی می‌کشد.)
 د) دیشب من سرگرم نقاشی کردن بودم. (یعنی نقاشی کردن را دوست دارم.)

۲) در کدام گزینه مفهوم «مقایسه» وجود ندارد؟

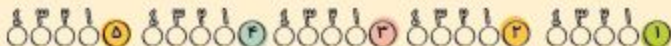
- الف) شاهنامه‌ی فردوسی اثری عظیم است.
 ب) شهر مشهد یکی از بزرگ‌ترین شهرهای ایران است.
 ج) شاهنامه، فردوسی، مشهد، توس، زبان فارسی
 د) هنرمند، نقاشی، سفالگری، دقت، صبر

۳) کدام گزینه با بقیه فرق دارد؟

- الف) کتابخانه، کتابفروشی، کتابچه
 ب) شاعر، فردوسی، شاهنامه، کتاب
 ج) تمام جمله‌ها مربوط به کارهایی است که من دیروز انجام دادم. به جز جمله‌ی _____
 د) من کتاب را به کتابخانه بردم.
 ه) شاخه گلی را به او هدیه دادم.
 ز) با پدر و مادرم به مشهد رفته بودم.
 ح) از پدرم پرسیدم.

۵) شاهنامه‌ی فردوسی درباره‌ی چیست؟

- الف) شعرهایی درباره‌ی شهادت رزمندگان
 ب) داستان‌هایی درباره‌ی قهرمانان و پهلوانان ایرانی
 ج) داستان‌هایی درباره‌ی نویسندگان ایرانی

فصل ششم
ایران من

سنخشی پایانی فصل ۱

۴. برعهدهی دانش‌آموز است. استفاده از کلمات نوشته‌شده و درست‌نویسی و استفاده از علائم نگارشی (خطه یا علامت سؤال) و نوشتن جملات با معنی و تفهیم و منجم مد نظر است.

۱. چراغانی / حوض / طرفم / خواست / نماینده

۲. خوب - صواب - درود

۳. گزینه‌ی ۲

۵. هم‌مثل - کونامی - پارمهریان - بالیمان - رایانه‌ای

۷. حکم (سرهای ملایم) - تقییدی (سودمندی) - یرسش (سوال) - پاسخ (جواب) - محطه (قسمت از شهر یا چندین خیابان)

۳. به ترتیب از راست به چپ مناسب، نامناسب، نامناسب، مناسب

سنخشی پایانی فصل ۲

۱. خوش حالی / منتظر / میوه‌ها / خورد / بی‌حوصلگی / ماندنم

۲. من می‌خواهم با میکروب‌ها جنگم.

اسم تازه‌ترین کتاب داستانی که خوانده‌ای، چه بود؟

کدام قسمت داستان برایت جالب بود؟

او شاد بود، چون مردم همیشه تندرست بودند.

۳. بی‌حرکتی، بی‌تکان / بی‌پایان، بی‌انتها

بی‌خطر، بی‌ضرر / بی‌هدف، بی‌انگیزه

۷. درست - نادرست

۳. حمایت - ایستادن - مخالفت می‌کنند

۴. درست‌نویسی کلمات، انجام جملات، استفاده از کلماتی که مرتبط با موضوع تصویر باشد، مد نظر است.

۵. گزینه‌ی ۲

سنخشی پایانی فصل ۳

۱. صبر و آرامش باعث خوش‌اخلاقی آن مرد شد.

۲. نانواها همگی سحر خیز و پانشاه هستند.

۳. به کسی که کتید می‌سازد کتیدساز می‌گویند.

۴. کارگران مزدشان را از صاحب کارخانه گرفتند.

۵. ز دانش دل پیر برتا بُود

۲. علمی، باعث / طوطی، طول / نظم، منظم

صاحب، تصمیم / پزشک، شیمان / راحت، حرف

۳. شاداب، تازه و پانشاه / پرورش، رشد

۴. کوشا، تلاشگر

۵. کهن، قدیمی / حیابند، داستان‌های آموزنده‌ی کونا

۶. تلاش، سعی، کوشش / دانا، عالم

۳. فطره‌های آب یا دوستانشان به دریاها می‌رسیدند.

طوطی پشت درخت‌ها بالا و پایین می‌ریزد و آواز بدمی می‌خواند.

۴. روز، روزرهه / سر، سرکش / گل، گلاب

۵. یرده / آگاه

۷. دوجر همساز / باغبان

۸. دانا

۴. برعهدهی دانش‌آموز است. انجام جملات، رعایت علائم

نگارشی در انتهای جملات، درست‌نویسی کلمات و نوشتن

جملات با معنی و تفهیم و استفاده از کلماتی مرتبط با

موضوع مد نظر است.

پاسخنامه ی سوالات پیشرفته

فصل اول

۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۴) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

فصل دوم

۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۴) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

فصل سوم

۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۴) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

فصل چهارم

۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۴) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

فصل پنجم

۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۴) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

فصل ششم

۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۴) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

فصل هفتم

۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۴) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵
۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵